

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้
THE TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP IN AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL
ADMINISTRATION UNDER BANGKOK METROPOLIS, SOUTHERN BANGKOK GROUP

สุกัญญา แซ่มอินทร์¹

สัมมา วรรณิชย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ (2) เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ (3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีค่าความเที่ยงตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.97 กับบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้จำนวน 327 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 295 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 90.21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าสถิติที่เป็นความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกข้อในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน

2. ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพใต้โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้เรียงลำดับตามความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพยากรณ์ประกอบด้วยการบริหารการเปลี่ยนแปลง (X_1) การกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) การสร้างแรงจูงใจ (X_2) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 45.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.314

3.1 สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 1.424 + 0.276 X_1 + 0.2020 X_3 + 0.193 X_2$$

3.2 สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = 0.324 Z_1 + 0.228 Z_3 + 0.200 Z_2$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was: 1) to study the level of staff's transformational leadership related to effectiveness of school administration ; 2) to study the level of effectiveness of the school administration; and 3) to study the staff transformational leadership's factors in affecting the effectiveness of school administration under Bangkok Metropolis, Southern Bangkok Group. 327 questionnaires with 0.97 reliability and 0.8-1.00 line items validity were sent out. 295

¹ นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

(90.21 percentage) of them were completed . The data was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The staff's transformational leadership was related to effectiveness of the school administration overall and in every aspect at the high level, moreover all items of each aspect were at the high level too.
2. The level of effectiveness of school administration under Bangkok Metropolis, Southern Bangkok Group overall and in every item was high.
- 3 The staff transformational leadership's factors affecting to effectiveness school administration were consisted of : the change management (X_5), intellectual stimulation (X_3) inspiration motivation (X_2) respectively which predicted to school effectiveness at 45.00 percentage with standard error ± 0.314

The regression equation or predicting equation in raw scores was the following:

$$Y = 0.424 + 0.276 X_5 + 0.202 X_3 + 0.193 X_2$$

The regression equation in standard scores was the following:

$$Z = 0.324 Z_5 + 0.228 Z_3 + 0.200 Z_2$$

Key Word : Transformational Leadership / Schools Effectiveness.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหาร บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง ที่จะต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมที่จะดำเนินการให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ โดยผู้บริหารบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง จะต้องมีความรู้ในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นตามระดับที่คาดหวัง โดยจะใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ ทำให้ผู้ร่วมงานไว้วางใจ ตระหนักถึงภารกิจ วิสัยทัศน์ จริยวัตรที่ดี อุทิศตนเพื่อองค์กร โดยใช้การจูงใจ โน้มน้าวความคิดให้ผู้ร่วมงานอยากเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องความเชื่อ ทักษะ การริเริ่มและความรวดเร็วในการดำเนินงานและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในหน่วยงานของตนร่วมกัน ผู้บริหาร บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องที่ขาดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ร่วมงาน และจะส่งผลให้การทำงานด้านต่างๆ ขาดประสิทธิภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานของผู้ร่วมงานให้กลับกลายเป็นกลุ่มที่มีความขยันขันแข็งและช่วยเหลือให้หน่วยงานประสบความสำเร็จสามารถสร้างประสิทธิผล

ให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิวรรณา แก้วเล็ก (2542) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 2 มิติ คือ (1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ส่วนภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 4 มิติ คือ (1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี (4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ทรงชัย คงเงิน (2554) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยคือด้านการดูแลและด้านความสามารถพิเศษ และจริยา บุญมา (2554) ที่วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัด

จะเชิงเตตราที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการเป็นผู้กระตุ้นให้ใช้สติปัญญา ด้านการเป็นผู้มีบาร์มี ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และด้านการเป็นผู้สร้างแรงจูงใจตามลำดับ

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตั้งแต่เริ่มสถาปนาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 มาโดยลำดับจวบจนปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีการจัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมศึกษาในรูปของอนุบาลศึกษา และศูนย์เลี้ยงดูเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โรงเรียนผู้ใหญ่ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2550, 6. และประกาศการแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงาน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 60) ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2549) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งมีทั้งหมด 436 โรงเรียนออกเป็นกลุ่มเขต (โซน) แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มกรุงเทพกลาง มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 41 โรง (2) กลุ่มกรุงเทพใต้ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 59 โรง (3) กลุ่มกรุงเทพเหนือ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 46 โรง (4) กลุ่มกรุงเทพตะวันออก มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 71 โรง (5) กลุ่มกรุงเทพเหนือ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 90 โรง (6) กลุ่มกรุงเทพใต้ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 69 โรง (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554, ออนไลน์) ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในปี พ.ศ. 2553 ใน 8 กลุ่มสาระพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในกลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 46.64, 39.26 และ 27.82 ตามลำดับ) โดยมีกลุ่มสาระการงานอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเพียงร้อยละ 60.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายเขตจะพบว่าสถานศึกษาในเขตคลองเตย เขตสาทรและเขตยานนาวามีค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ถึง 7 กลุ่มสาระ 6 กลุ่มสาระ และ 6 กลุ่มสาระตามลำดับ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553, ออนไลน์)

ดังนั้นจากที่นำเสนอมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของผู้บริหารบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และข้อมูลที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ที่เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งในประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่น่าจะเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาต่อไป ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้จึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการกำหนด พัฒนาหรือปรับเปลี่ยนลักษณะองค์ประกอบที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ผู้บริหาร บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้
2. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพใต้
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้จำนวน 2,091 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครชีและมอร์แกน

(Krejcie and Morgan , 1970, 608) จากนั้นทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนอย่างง่าย (Proportional Simple Random Sampling) โดยการเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรในแต่ละโรงเรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราวัด (Scale) 5 ระดับ โดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามเทคนิค CVI มีค่าระหว่าง 0.8-1.0 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach) มีค่า 0.97 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูจำนวนทั้งสิ้น 327 ฉบับได้รับกลับคืน ตรวจสอบจำนวน ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูลจำนวน 295 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 90.21 แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences) ด้วยสถิติเป็นความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านเกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก บริบทของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริหารและครูจะต้องเรียนรู้และปรับตัวเองให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้บุคคลต้องพึ่งตัวเองมากขึ้น เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่หลั่งไหลเข้ามาในสังคมทำให้ต้องเรียนรู้และบริหารจัดการตนเองให้สามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมเมืองขนาดใหญ่ ในขณะที่ผู้บริหารและครูอาจจะไม่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเองที่เป็นผลจากบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบมากเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของอักษรา วริทธิ์ (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความ

สัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1-3 ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตั้งความคาดหวังของงานไว้สูง รองลงมาคือด้านการสนับสนุนเป็นรายบุคคล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และงานวิจัยของจิรา บุญมา (2554) ที่วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นผู้กระตุ้นให้ใช้สติปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างแรงจูงใจ ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคลและด้านการเป็นผู้มีปณิธานตามลำดับ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนข้อความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครที่แม้ว่าจะมีความจำกัดในขนาดของพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งขนาดเล็กเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ที่ควรมิใช่ของนักเรียนที่มีมากก็ตาม แต่สถานศึกษาที่พยายามสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนเป็นรูปธรรมตามงบประมาณที่กรุงเทพมหานครสนับสนุนอย่างคุ้มค่าในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ ในขณะที่ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบหลายด้านไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมของครอบครัวและผู้ปกครอง ความเอาใจใส่ ความคาดหวัง การสนับสนุน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง การร่วมมือของชุมชน สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีหลากหลายเป็นกระแสที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วจนผู้รับขาดการพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้นักเรียนขาดความสนใจด้านการเรียน ดัดการใช้เทคโนโลยี

อย่างผิดๆ เช่น การคิดเกม ครูที่ทำการสอนบางส่วนอาจจะขาดความเอาใจใส่ที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างจริงจัง ครูให้ความสนใจในการทำวิทยฐานะของตนเองมากกว่าสนใจนักเรียน กระบวนการเรียนการสอนอาจจะขาดการทบทวนพัฒนาให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาแก่นักเรียนในภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงรวดเร็วของสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวลักษณ์ โสมะทัต (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตามลำดับ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ ประกอบด้วยการบริหารการเปลี่ยนแปลงการกระตุ้นการใช้ปัญญาและการสร้างแรงจูงใจทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยประการหนึ่งของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูที่เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนการบริหารจัดการเชิงระบบที่เกี่ยวข้องกับการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ โดยรวมซึ่งจะต้องประกอบกับการกระตุ้นการใช้ปัญญาและการสร้างแรงจูงใจให้เกิดเป็นแรงผลักดันที่สำคัญของปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารและครูที่มีองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล ให้เกิดประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามเป้าหมาย นโยบายของกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวลักษณ์ โสมะทัต (2553) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เรียงตามค่าสหสัมพันธ์จากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการเป็นผู้กระตุ้นทางปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเป็นผู้มี

บารมี และด้านการเป็นผู้คำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ และทรงชัย คงเงิน (2554) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนและพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำสองด้าน เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อยคือ ด้านการคล้อยและความสามารถพิเศษตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ความสนใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เป็นบริบทเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มาให้สามารถปรับปรุงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรพิจารณา ทบทวนและพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองอยู่เสมอ ในรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบแต่ละด้าน เช่น การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีเพื่อให้เกิดอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การมุ่งใจในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานใช้ปัญญาในการพัฒนางานของตนเอง และของสถานศึกษา การให้ความสนใจเอาใจใส่บุคลากรอย่างทั่วถึง การกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานพัฒนางานพัฒนาการปฏิบัติงานโดยเอาปัญหาเป็นตัวตั้ง (Problem Based) เป็นต้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ความสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยสร้างความตระหนัก การร่วมกันวิเคราะห์ วางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ติดตามประเมินผลร่วมกัน เพื่อการกระตุ้นการใช้ปัญญาการสร้างแรงจูงใจลดแรงต้านทานทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

1.4 สำนักงานเขต สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณานำปัจจัยที่เป็นข้อค้นพบได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลง การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการสร้างแรงจูงใจที่เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ไปใช้ประกอบพิจารณาดำเนินการในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครู หรือพัฒนาเป็นตัวชี้วัดเพื่อ

ใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา หรือ
การกำหนดกฎเกณฑ์นโยบายปรับเปลี่ยนสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงเทพใต้ โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มอื่นๆ หรือในบริบทที่เป็นภูมิภาคต่างๆ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหาร
สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในภาวะของการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคมอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

จริยา บุญมา (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ
ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา.
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทรงชัย คงเงิน (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปราจีนบุรี เขต 2. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสาวลักษณ์ โสมะทัต (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิภาพ
ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชลบุรี เขต 1. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). แนวทางการบริหาร
จัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษา
นิเทศก์ สำนักงานการศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์กรมหาชน). คะแนนผลสอบ O-NET (ปี พ.ศ.
2553) [www.onesqa.or.th/onesqa/th/download/
index.php?...121](http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/download/index.php?...121)

อัจฉรา วรฤทธิ (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต
1-3. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

อภิวรรณา แก้วเล็ก. (2542). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

Krejcie R.V. & Morgan D.W. (1970). **Determining Sample
Size for Research Activities.** Educational and
Psychological Measurement. 30 (3) : 607- 610.

